

Stenungsunds
kommun

Alkohol- och drogpolitisk plan för Stenungsunds kommun

Typ av dokument Plan	Beslutat av Kommunfullmäktige	Beslutsdatum 2019-03-07	Diarienummer KS 2018/575
Dokumentägare	Giltighetstid	Framtagen av Tillfällig beredning	Reviderad

Innehåll

Mål	3
ANDT – Alkohol Narkotika Tobak Doping	3
Syfte med alkohol- och drogpolitisk plan	3
Arbeta preventivt och främja ett samarbete med andra aktörer	4
Särskilt prioriterade delmål skall vara att.....	4
Begränsa tillgängligheten av alkohol och droger	4
Läkemedelsmissbruk	4
Barn och ungdomars uppväxt skall vara fri från påverkan av alkohol och droger	4
Föräldrastöd.....	5
Barn och ungdomar i utsatta miljöer	5
Minska alkohol- och drogrelaterat våld	5
Erbjuda stöd och vård vid missbruk eller beroende samt till brottsoffer	5
Dopning	5
Spelmissbruk	5
Tobak.....	6
Energidryck	6
Ansvarsfördelning	6
Uppföljning och utvärdering	6

Mål

Målsättningen med planen är att skapa goda förutsättningar för alla att göra hälsosamma val. Ungdomar i Stenungsund ska växa upp till trygga individer med en positiv livsstil, vilket innebär att välja bort alkohol, tobak, narkotika och doping preparat.

Alla vuxna har ansvar för minskad tillgänglighet av alkohol, tobak, narkotika och doping preparat för unga. Föräldrar, ungdomsledare, föreningsledare och kommunens personal är viktiga förebilder och gränssättare. Genom ökad kunskap om alkohol och droger och deras konsekvenser vill vi uppmuntra till ett restriktivt förhållningssätt. I planen ingår även andra former av missbruk.

Det preventiva arbetet och den vård och behandling som erbjuds i Stenungsund ska bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet. Stenungsunds kommun ska samverka med andra för att öka möjligheterna att nå målen. Den formaliserade samverkan med polisen och hälso- och sjukvården bör utvecklas ytterligare.

ANDT – Alkohol Narkotika Tobak Doping

Den nationella målstrukturen för ANDT – politiken, som beskrivs i regeringens proposition: Det är en samlad strategi för alkohol-, narkotika- dopnings- och tobakspolitiken (prop.2010/11:47) och består av ett gemensamt övergripande mål för ANDT-politiken. Dessa mål är ständigt aktuella och har ingen bortre tidsgräns.

1. Tillgång till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak ska minska.
2. Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, doping preparat och tobak eller debuterar tidigt med alkohol ska minska.
3. Alla individer som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, doping preparat eller tobak ska minska.
4. Alla individer med missbruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet.
5. Antalet individer som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, doping preparat eller tobak ska minska.

Källa: En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken ID-nummer: Prop. 2010/11:47

Syfte med alkohol- och drogpolitisk plan

- Att förankra de alkohol- och drogpolitiska frågorna i de kommunala verksamheterna och få med så många som möjligt i preventionsarbetet.
- Att uttrycka kommunens politiska vilja i alkohol- och drogpolitiska frågor med ambitionen att arbeta förebyggande för en bättre folkhälsa.
- Den alkohol- och drogpolitiska planen vilar på den så kallade totalkonsumtionsprincipen. Denna princip går ut på att minska den totala konsumtionen av alkohol eftersom en hög totalkonsumtion medför en hög skadenivå.
- Den alkohol- och drogpolitiska planen skall vara vägledande och samordnande för alla kommunala myndigheter och förvaltningar i Stenungsund. Planen skall även vara ett verktyg för att initiera och utveckla eget drogförebyggande arbete i alla verksamheter.

Arbeta preventivt och främja ett samarbete med andra aktörer

Samverkan är ett gemensamt ansvar. En förutsättning för att uppnå målen i denna plan är att samtliga berörda utskott och aktörer inom Stenungsunds kommun medverkar inom sitt ansvarsområde. Det krävs att den kommunala verksamheten samarbetar inom VGR och över kommungränserna. Samarbete krävs även med andra aktörer så som polisen, kyrkan, föreningslivet, näringslivet, studieförbunden och frivilligorganisationer.

I Stenungsund har vi skrivit under Medborgarlöftet, vilket syftar till att skapa ett effektivare arbete. Inom de områden där man upplever att det finns problem kommer polisen att arbeta med riktade åtgärder.

Medborgarlöftet bygger på att främja en långsiktig satsning tillsammans med invånare, polis och kommunen. Arbetet utgår från en gemensam och aktuell problembild. Ett fungerande preventionsarbete ger effekt

Särskilt prioriterade delmål skall vara att

- Alla barn skall ha rätt till en drogfri uppväxtmiljö
- Skjuta upp alkohol- och drogdebuten
- Skapa fler alkohol- och drogfria offentliga miljöer

Begränsa tillgängligheten av alkohol och droger

Från 2011-09-01 har Stenungsunds kommun avtal med Tillståndsenheten i Göteborg om handläggning och tillsyn enligt alkohollagen (2010:1622) och tobakslagen (1993:581). Alla ärenden i dessa frågor hanteras av Tillståndsenheten i Göteborg. Även utbildningar i ansvarsfull alkoholservice till de som har serveringstillstånd.

Kommunens uppgift är att säkerställa att restaurangverksamhet och övrig verksamhet där försäljning av alkohol och tobak äger rum bedrivs enligt gällande lagar och bestämmelser. Genom att informera föräldrar om att inte köpa ut alkohol till sina barn och langningsriskerna så kan tillgängligheten begränsas.

Läkemedelsmissbruk

Läkemedelsmissbruk och beroende utvecklas ofta långsamt. När kroppen har vant sig vid läkemedlet minskar effekten och man behöver större doser för att uppnå samma effekt.

Barn och ungdomars uppväxt skall vara fri från påverkan av alkohol och droger

Insatser skall riktas till föräldrar, vuxna som arbetar med barn och ungdomar samt till barn och ungdomar själva. Viktiga arenor för att erbjuda alkohol- och drogfria miljöer för barn och ungdomar är; skolan, fritidsgårdar och föreningslivet. Vi kan stödja de personer som arbetar på dessa arenor genom information och kunskap om hur de kan förebygga alkohol- och droganvändning hos barn och ungdomar.

Det är viktigt att vuxna som kommer i kontakt med unga använder sig av aktuell kunskap för att stärka barn och ungdomars självkänsla så att de kan, vill och vågar säga nej till alkohol och droger.

Föräldrastöd

Alkohol och droger ska inte förekomma i samband med graviditet. Genom utbildning och information kan skadeverkningar minskas.

Föräldrar ska ges möjlighet att ta del av aktuell information och kunskap om alkohol och droger. Det skall finnas utrymme att diskutera sitt förhållningssätt till alkohol och droger på t ex möten i skolan, förskolan och familjecentralen.

Genom att erbjuda föräldrautbildning, med målet att stärka föräldrar att kunna ta sitt föräldraansvar och ha en god relation till sina barn, kan barn och unga ges en trygg uppväxt.

Barn och ungdomar i utsatta miljöer

Unga i utsatta miljöer löper större risk att själva utveckla ett beroende. Därför är det extra viktigt att erbjuda kvalificerat stöd för barn och ungdomar som lever i en familj där det finns missbruk, psykisk sjukdom eller hot och våld.

Minska alkohol- och drogrelaterat våld

Det krogrelaterade våldet hänger ihop med hög alkoholkonsumtion eller användning av droger. Genom samverkan, utbildning i ansvarsfull alkoholserving, ökad tillsyn samt aktivt arbete i enlighet med detta dokument, *vill vi begränsa våldet i vår kommun.*

Erbjuda stöd och vård vid missbruk eller beroende samt till brottsoffer

Våld i nära relationer sker ofta under inflytande av alkohol eller droger. De som blivit utsatta för våld eller lever i relationer där våld förekommer är i behov av omfattande stöd.

Genom att stötta dessa personer kan barnen skyddas från att växa upp i dessa miljöer.

Det skall vara enkelt för alla kommuninvånarna att få tillgång till information, om vart de kan vända sig om de är i behov av stöd, vård och behandling. Information ska finnas tillgänglig även på andra språk. Genom stöd och vård i ett tidigt skede samt föräldrastöd minskar vi alkohol och drogers skadeverkningar för barn och ungdomar.

Dopning

Dopning är ett samlingsnamn för missbruk av hormonpreparat och andra läkemedel för att öka musklernas styrka och volym. Missbruk av dopnings preparat räknas idag som ett samhällsproblem.

Som dopningsmedel anges AAS (Androgena Anabola Steroider) som det mest dominerande.

Ett drogfritt Stenungsund ska också vara dopningsfritt. Det ska åstadkommas genom kontinuerlig uppföljning av drogtester i träningslokaler och gym.

Spelmissbruk

Från och med den 1 januari 2018 jämställs spelproblem med alkohol och droger i Socialtjänstlagen 2001:453 och Hälso- och sjukvårdslagen 2017:30.

Kommunen ska ansvara för att förebygga och motverka missbruk av spel om pengar. Barn som har en förälder eller närstående med spelmissbruk ska ges stödinsatser inom hälso- och sjukvården. Kommunen och VGR har en skyldighet att samverka.

Tobak

Den som säljer tobak är skyldig att ansöka om tillstånd hos Tillståndsenheten i Göteborg, enligt avtal. För att få sälja tobak måste man upprätta ett egentillsynsprogram, där det bland annat framgår vem som ansvarar för försäljningen, hur man skall undvika att sälja tobak till personer under 18 år och hur personalen informerats om tobakslagens regler. Även här ska årliga kontroller genomföras.

Energidryck

Svensk Handels medlemsföretag har tagit ett gemensamt beslut om att rekommendera 15 års gräns vid försäljning av energidrycker. Det finns dock ingen lag som kräver detta.

Bakgrunden till det gemensamma beslutet är att dagligvaruhandeln upplever att de har en viktig roll, när det gäller att förhindra barn och ungdomar att överkonsumera eller missbruka energidrycker.

Kommunens grundskolor ska inte tillåta energidrycker under skoltid. En dialog skall föras med dagligvaruhandlarna som finns i anslutning till våra skolor. Information på skolornas föräldramöten och inom skolhälsan kan också verka preventivt.

Ansvarsfördelning

- Kommunstyrelsen har ansvar för införande och uppföljning av den alkohol- och drogpolitiska planen.
- Valfärdsutskottet har ansvar för att de olika verksamheterna drivs i linje med planen.
- Respektive verksamhetschef ansvarar för att planen används när verksamhetsplanerna utarbetas och att uppföljning och återkoppling till Kommunstyrelsen sker löpande.
- Kommunfullmäktige bör ge Valfärdsberedningen i uppdrag att aktualisera dokumentet vid varje ny mandatperiod.

Uppföljning och utvärdering

- Arbetet med att sträva mot målen i denna plan ska vara ständigt pågående och avspeglas i det dagliga arbetet i de kommunala verksamheterna.
- Det finns olika metoder för utvärdering av alkohol- och drogsituationen i kommunen. Dels genom ansvarsfull alkoholservering så som kontroll av alkoholförsäljning till ungdomar och dels genom polisens alkoholrelaterade statistik. Nationella och lokala studier såsom drogvaneundersökningen i årskurs 9 och årskurs 2 i gymnasiet är komplement till ovan nämnda metoder.
- Brott och drogförebyggande samordnare har en viktig roll i implementeringsarbetet på respektive skola i kommunen.
- Sektorcheferna skall årligen informera berörda utskott. En redogörelse för hur denna plan implementerats och vilka handlingsplaner som tagits fram i verksamheterna. En sammanställning på dessa redovisas även till Kommunstyrelsen.
- Varje år ska arbetet med den Alkohol- och drogpolitiska planen redovisas i Kommunfullmäktige.
- Drogvaneundersökningen i årskurs 9 och årskurs 2 i gymnasiet redovisas av Brott och drogförebyggande samordnare på Kommunfullmäktige.